

Tantárgy:	Történelem
------------------	------------

Évfolyam:	8.
------------------	----

Időkeret:	2	óra/hét	72	óra/év
------------------	----------	----------------	-----------	---------------

Témakörök óraszámai:

Témakör neve	Javasolt óraszám
A forradalomtól az ezredfordulóig	20
Együttélés a Kárpát-medencében	5
Népesedés és társadalom	6
A demokratikus állam	12
Régiók története	12
Mérlegen a magyar történelem	5
Projektek	4
Rendszerezés, mérés-értékelés	8
Összes óraszám	72

TÉMAKÖR: A forradalomtól az ezredfordulóig

ÓRASZÁM: 20 óra

RÉSZLETES KÖVETELMÉNYEK			
Témák	Altémák	Fogalmak és adatok	Fejlesztő feladatok
Az 1956-os forradalom és szabadságharc	<ul style="list-style-type: none"> Október 23., a forradalom kirobbanása. A pesti srácok és szabadsághősök. A forradalom lakóhelyünkön és környékén. Szovjet tankokkal a népakarat ellen. A forradalom 	Fogalmak: Molotov-koktél, sortüzek, munkásőrség, Magyar Szocialista Munkáspárt (MSZMP), Kommunista Ifjúsági Szövetség (KISZ), úttörő, termelőszövetkezet, háztáji, maszek,	<ul style="list-style-type: none"> Beszámoló készítése az 1956-os forradalom és szabadságharc hőseiről. Az 1956-os forradalom és szabadságharc utáni megtorlások kegyetlenségének bemutatása példákön

	<p>jelképei.</p> <ul style="list-style-type: none"> • A magyar forradalom a világtörténelem színpadán. 	<p>gulyáskommunizmus, szamizdat, rendszerváltoztatás, privatizáció, jogállam, többpártrendszer.</p>	<p>keresztül.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Érvék gyűjtése a Kádár-rendszer diktatórikus jellegének alátámasztására. • A Kádár-rendszerről szóló különböző jellegű források elemzése, értelmezése. • A Kádár-rendszer és napjaink életkörülményeinek összehasonlítása. • A rendszerváltoztatás jelentőségének, következményeinek bemutatása. • A magyar történelem legfontosabb politikai eseményeinek időrendbe állítása a rendszerváltoztatástól napjainkig. • A megélt és megírt történelem különbségeinek megfigyelése családtörténeti elemek felhasználásával. • Gazdasági, társadalmi, kulturális különbségek a magyar és a korabeli nyugat-európai társadalmak között.
A kádári diktatúra	<ul style="list-style-type: none"> • A kádári megtorlás. • A pártállam működése: az elnyomás változó formái. • Ellenőrzött társadalom, tömegszervezetek. 	<p>Személyek: Nagy Imre, Kádár János, Gorbacsov, Reagan, II. János Pál, Antall József, Göncz Árpád, Horn Gyula, Orbán Viktor.</p>	
Élet a Kádár-rendszerben	<ul style="list-style-type: none"> • A paraszti gazdaságok felszámolása, téeszesítés. • A szocialista modernizáció – „a legvidámabb barakk”. • A hiánygazdaság. • A második gazdaság kiépülése. • Életszínvonal-politika és eladósodás. 	<p>Kronológia: 1956. október 23. a forradalom kitörése, 1956. november 4. a szovjet támadás, 1956–1989 a Kádár-rendszer, 1989–1990 a rendszerváltoztatás, 1990 az első szabad választások, 1991 a Szovjetunió felbomlása, 1999 Magyarország belép a NATO-ba.</p>	
A kétpólusú világ megszűnése és a rendszerváltoztatás Magyarországon	<ul style="list-style-type: none"> • A Szovjetunió és a szocialista rendszer országainak válsága. • Az ellenzék megszerveződése Magyarországon. • A tárgyalásos rendszerváltoztatás. • A kétpólusú világ megszűnése. • Az első szabad országgyűlési és önkormányzati választás. • Antall József kormánya. 	<p>Topográfia: Corvin köz, Mosonmagyaróvár.</p>	
Magyarország a rendszerváltoztatás után	<ul style="list-style-type: none"> • A demokrácia és a piacgazdaság kiépítése. • A többpártrendszer működése. • Gazdasági válság és felzárkózás – vesztesek és nyertesek. • A társadalom átalakulása. 		

	<ul style="list-style-type: none"> Magyarország NATO-tagsága. 		
--	--	--	--

TEVÉKENYSÉGEK:

- Információgyűjtés a „pesti srácokról”.
- Térképvázlat készítése az 1956-os események budapesti helyszíneiről.
- Interjú készítése egy 1956-os visszaemlékezővel.
- 1956-os emlékhelyek és emlékművek, sírok feltérképezése a lakóhelyen és környékén.
- Az 1956-os forradalom és a Kádár-rendszer korszakával kapcsolatos játékfilm/ filmrészlet megtekintése és értelmezése.
- Tablókészítés az úttörő mozgalom jellemzőiről a világnézeti nevelésben betöltött szerepéről.
- Gazdasági és társadalmi diagramok, grafikonok elemzése a szocializmus válságának időszakából.
- Retró-kiállítás rendezése.
- Családi emlékek bemutatása, visszaemlékezések gyűjtése, interjú készítése tanári útmutatás alapján a Kádár-rendszerrel és a rendszerváltoztatás időszakából.
- Érvek gyűjtése ugyanazon korszak egyik, illetve másik történelmi szereplője mellett, illetve ellen.
- Beszélgetés a Kádár-rendszer élő tanúival.
-

TÉMAKÖR: Együttélés a Kárpát-medencében

ÓRASZÁM: 5 óra

RÉSZLETES KÖVETELMÉNYEK			
Témák	Altémák	Fogalmak és adatok	Fejlesztési feladatok
A határon túli magyarok	<ul style="list-style-type: none"> Határon túli magyarlakta területek. Fordulópontok a határon túli magyarok történetében: a történelmi Magyarország felosztása, a revízió, magyarellenes megtorlások, rendszerváltoztatás. A kisebbségi lét nehézségei egykor és ma: adminisztratív intézkedések és mindennapok. Kivándorlás és 	<p>Fogalmak: kitelepítés, asszimiláció.</p> <p>Személyek: Esterházy János, Márton Áron.</p> <p>Kronológia: 1944–1945 magyarellenes atrocitások.</p> <p>Topográfia: Szlovákia, Ukrajna.</p>	<ul style="list-style-type: none"> A határon túli magyarság története főbb fordulópontjainak áttekintése 1920-tól napjainkig. Példák gyűjtése a határon túli magyarság életéből a hűségre és helytállásra. A határon túli magyar kisebbségi lét nehézségeinek bemutatása. A Kárpát-medence 1910-es és 1990 utáni etnikai térképének összehasonlítása a magyarság és a nemzetiségek elhelyezkedése

	asszimiláció.		szempontjából.
A magyarországi nemzetiségek a 19. századtól napjainkig	<ul style="list-style-type: none"> Magyarország nemzetiségi arányainak változása. Az asszimiláció folyamata. Fordulópontok a nemzetiségek történetében: 1848–49-es szabadságharc, a történelmi Magyarország felosztása, a magyarországi németek kitelepítése. A hazai cigány/roma népesség története. A nemzetiségi jogok a mai Magyarországon. 		<ul style="list-style-type: none"> Példák gyűjtése a nemzeti összetartozás megnyilvánulásairól az anyaországi és a határon túli magyarság kapcsolatában. Példák gyűjtése a Kárpát-medence népeinek együttműködésére és konfliktusaira a történelem során. A magyarországi nemzetiségek 19-20. századi története főbb jellemzőinek, fordulópontjainak felidézése.

TEVÉKENYSÉGEK:

- Kiselőadás készítése egy példamutató életút (pl. Esterházy János, Márton Áron) fordulópontjairól.
- Beszámoló készítése az erdélyi falurombolási tervről (pl. Bözödújfalú).
- Határon túli területek meglátogatása tanulmányi kirándulás kereteiben (Határtalanul program).
- Az erdélyi, kárpátaljai, felvidéki és délvidéki magyarok életviszonyainak összehasonlítása egymással és a hazai viszonyokkal.
- Tabló vagy prezentáció készítése a hazai cigányság korabeli életmódjáról.

TÉMAKÖR: Népesedés és társadalom

ÓRASZÁM: 6 óra

RÉSZLETES KÖVETELMÉNYEK			
Témák	Altémák	Fogalmak és adatok	Fejlesztő feladatok
A hagyományos/ agrártársadalmak	<ul style="list-style-type: none"> Letelepedés és élelemtermelés: növénytermesztés és állattenyésztés. Önellátás, áruterelés, kereskedelem. A népességnövekedés korlátai. 	Fogalmak: házasítás, nagy pestisjárvány, népességrobbanás, migráció, multikulturalizmus, terrorizmus,	<ul style="list-style-type: none"> A népesedés nagy korszakainak és azok jellemzőinek felidézése. Információk gyűjtése az élelemtermelés fejlődéséről

	<ul style="list-style-type: none"> • A hagyományos társadalom (hierarchia és család). 	globalizáció.	(például régészeti leletek alapján).
A modern/ipari társadalmak	<ul style="list-style-type: none"> • Az ipari forradalmak hatásai: népességrobbanás és városiasodás. • Népesedésvégzés és fejlődő és népességfogyás a fejlett világban. • A migráció. • A modern/ipari társadalom (egyenjogúság és individualizmus).- • A női szerepek változásának áttekintése a történelem során. 	Személyek: Semmelweis Ignác.	<ul style="list-style-type: none"> • A népességváltozás okainak és következményeinek bemutatása. • Hasonlóságok és különbségek megállapítása az egyes népesedési korszakok és folyamatok között. • Vita a modern kori demográfiai folyamatokról és azok várható hatásairól.

TEVÉKENYSÉGEK:

- A népesedéstörténet statisztikai adatainak értelmezése, csoportosítása és felhasználása állítások alátámasztására vagy cáfolására.
- Fiktív napló készítése különböző korban és társadalmi helyzetben élő nők életéről, mindennapjairól.
- Beszélgetés a népességnövekedés és csökkenés okairól és hatásairól.
- A migráció okainak és hatásainak megvitatása.
- Grafikonok, diagramok készítése statisztikai adatokból.

TÉMAKÖR: A demokratikus állam

ÓRASZÁM: 12 óra

RÉSZLETES KÖVETELMÉNYEK			
Témák	Altémák	Fogalmak és adatok	Fejlesztési feladatok
A modern demokrácia gyökerei	<ul style="list-style-type: none"> • Az athéni demokrácia működése. • A parlamentáris rendszer működése Nagy-Britanniában. • Az elnöki rendszer működése az Amerikai Egyesült Államokban. 	Fogalmak: népgyűlés, hatalmi ágak, alkotmány, elnök, általános választójog. Személyek: Periklész, George	<ul style="list-style-type: none"> • A demokrácia kialakulása, állomásainak felidézése és működésének jellemzése a különböző történelmi korszakokban. • Csoportos szerepjáték demokratikus döntéshozatalról (pl. az athéni demokráciában). • Demokratikus döntéshozatal ábrázolása
A modern magyar állam	<ul style="list-style-type: none"> • Az Alaptörvény. • Az Országgyűlés, a 		

	<p>kormány és az igazságszolgáltatás.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Az országgyűlési és önkormányzati választási rendszer. 	<p>Washington.</p> <p>Kronológia: Kr. e. 5. sz. az athéni demokrácia fénykora, 1776 az amerikai Függetlenségi nyilatkozat, 2001. szept.11. terrortámadás</p> <p>2012 Magyarország Alaptörvénye.</p>	<p>egy folyamatában.</p> <ul style="list-style-type: none"> • A brit parlamentáris és az amerikai elnöki rendszer összehasonlítása. • Áttekintő ábra értelmezése a magyarországi államszervezetről és a választási rendszerről. • alapvető emberi jogok, jogvédő szervezetek
<p>A demokratikus jogállam megteremtése.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Magyarország csatlakozása az Európai Unióhoz. • A gazdasági élet és a jogi intézményrendszer a mai Magyarországon. • A magyarországi nemzetiségek. • A cigány (roma) népesség helyzete. 	<p>2004. uniós csatlakozás</p>	<p>A családok életszínvonalának változása a rendszerváltozást követően.</p>

TEVÉKENYSÉGEK:

- Csoportos szerepjáték demokratikus döntéshozatalról (pl. az athéni demokráciában).
- Sokoldalúan felkészülés a jövőbeni közéleti szerepekre (pl. a demokrácia játékszabályainak dramatikus módszerrel történő tanulása, a vitakultúra fejlesztése.)
- Demokratikus döntéshozatal ábrázolása egy folyamatában.
- Történetek, élő tanúk visszaemlékezései, azok meghallgatása (pl. a rendszerváltozás korának aktív szereplői és tanúi).
- Forráselemzés: Magyarország Alaptörvénye
- A médiumok hírei és a környezetben tapasztalt valóság összehasonlítása (a sajtószabadság).
- Saját vélemény kialakítása a rendszerváltozás éveinek dilemmáiról és eseményeiről.

TÉMAKÖR: Régiók története

ÓRASZÁM: 12 óra

RÉSZLETES KÖVETELMÉNYEK			
Témák	Altémák	Fogalmak és adatok	Fejlesztési feladatok
Magyarország és az Európa Unió	<ul style="list-style-type: none">Az Európai Unió születése és bővülése.Az európai integráció céljai, eredményei és gondjai.Magyarország európai uniós tagsága.	Fogalmak: integráció, euró, Európai Unió, visegrádi együttműködés, polgárháború, nagy fal, hinduizmus, buddhizmus, kasztrendszer, Korán.	<ul style="list-style-type: none">Az Európai Unió céljainak felidézése.Az európai integráció eredményeinek és problémáinak áttekintése.
Közép-Európa	<ul style="list-style-type: none">A régió sajátosságai (jellemzően kontinentális helyzet, birodalmi függés és nemzeti sokszínűség).A második világháború hadszíntere.A szovjet megszállás.A visegrádi együttműködés.	Személyek: Lincoln, Gandhi, Mao Ce-tung.	<ul style="list-style-type: none">A közép-európai régió középkori, újkori és mai térképeinek összehasonlítása.
Az Amerikai Egyesült Államok	<ul style="list-style-type: none">Az Amerikai Egyesült Államok létrejötte.Az amerikai polgárháború okai és eredményei.Az Amerikai Egyesült Államok világhatalommá válása.	Kronológia: 1957 a római szerződés, 1992 a maastrichti szerződés, 2004 Magyarország belép az Európai Unióba.	<ul style="list-style-type: none">A közép-európai népek helyzetének összehasonlítása a középkortól napjainkig.
India	<ul style="list-style-type: none">Az indiai civilizáció vallási és kulturális alapjai.A brit gyarmati uralom.Gandhi és a függetlenségi mozgalom.A jelenkori India ellentmondásai.		<ul style="list-style-type: none">Az Amerikai Egyesült Államok szuperhatalmi helyzetének elemzése és értékelése katonai, politikai, gazdasági és kulturális téren.
Kína	<ul style="list-style-type: none">A kínai civilizáció vallási és kulturális alapjai.Kína félgymati sorban.A japán megszállás.Mao Ce-tung és a kommunista diktatúra.A gazdasági óriás.	Topográfia: Brüsszel, Lengyelország, Csehország, Közel-Kelet, Izrael.	<ul style="list-style-type: none">Az Amerikai Egyesült Államok szuperhatalmi helyzetének elemzése és értékelése katonai, politikai, gazdasági és kulturális téren.
A Közel-Kelet	<ul style="list-style-type: none">Az Oszmán Birodalom felbomlása.Izrael állam létrejötte.Az olaj szerepe a régió történetében.Az iszlám és az iszlamizmus.Etnikai, vallási és gazdasági		<ul style="list-style-type: none">Az Amerikai Egyesült Államok szuperhatalmi helyzetének elemzése és értékelése katonai, politikai, gazdasági és kulturális téren.

	törésvonalak.		
--	---------------	--	--

TEVÉKENYSÉGEK:

- Információk gyűjtése a visegrádi együttműködés előzményeiről és jelenlegi tartalmáról.
- Az Amerikai Egyesült Államok világhatalmi szerepének elemzése gazdasági adatsorok segítségével.
- Különböző források gyűjtése az indiai és kínai civilizáció történetéből, ezek alapján ismertető, prezentációk készítése.
- Az Oszmán Birodalom, valamint a Közel-Kelet területi változásainak nyomon követése történelmi térképeken.
- Beszámolók, prezentációk készítése az arab-izraeli konfliktusról (pl. az izraeli határ változásai, az olajválság).

TÉMAKÖR: Mérlegen a magyar történelem

ÓRASZÁM: 5 óra

RÉSZLETES KÖVETELMÉNYEK			
Témák	Altémák	Fogalmak és adatok	Fejlesztési feladatok
Lábnymaink a nagyvilágban	<ul style="list-style-type: none"> • Világjáró magyarok (utazók, felfedezők). • Tudósok és feltalálók (pl. informatika, autóipar, űrkutatás). • Világraszóló sportsikerek – magyarok az olimpiákon. • Magyar művészek a világban. 	Javasolt személyek (altémánként 1-2): Julianus barát, Kőrösi Csoma Sándor, Magyar László; Neumann János, Csonka János, Galamb József, Kármán Tódor; Papp László, Puskás Ferenc, Egerszegi Krisztina, Balczó András; Liszt Ferenc, Munkácsy Mihály, Kodály Zoltán, Bartók Béla, Korda Sándor.	<ul style="list-style-type: none"> • Valamely területen kiemelkedő eredményt elérő magyarok tevékenységének felidézése, bemutatása. • A Magyar Királyság középkori sikeressége okainak felidézése. • Érvek gyűjtése a Habsburg Birodalomhoz tartozásunk előnyei és hátrányai mellett a 18. században és a 19. század első felében. • Levert szabadságharcaink értékelése az utóbb elért eredmények alapján.
A magyar megmaradás kérdései	<ul style="list-style-type: none"> • Magyarország mint szuverén európai hatalom a középkorban. • A török kor: a középkori örökség pusztulása és az etnikai arányok romlása. • Az Osztrák-Magyar Monarchia, a Közép-Európát sikeresen egyesítő birodalom. • Trianon máig tartó hatásai: a kisállami lét kényszerpályái a nagyhatalmak árnyékában. • Új típusú kapcsolatépítés a rendszerváltoztatás után a kisebbségbe került magyarsággal. • A magyar megmaradás 		

	titkai: szabadságharcok, békés építkezés.		
--	--	--	--

TEVÉKENYSÉGEK:

- Világjáró magyar utazókról szóló beszámolók készítése.
- Kiselőadások, bemutatók készítése magyar tudósokról, feltalálókról, találmányokról, olimpiikonokról, művészekről.
- Referátum készítése egy magyar Nobel-díjas tudósról (pl. Szent-Györgyi Albert, Gábor Dénes stb.).
- Prezentáció készítése egy sikeres magyar sportolóról.
- Példák gyűjtése kisebbségben élő magyarság megmaradásáért folytatott küzdelem formáira és képviselőire.

FEJLESZTÉSI TERÜLETEK

TÖRTÉNELMI ISMERETEK

- be tudja mutatni a különböző korok életmódjának és kultúrájának főbb vonásait és az egyes történelmi korszakokban élt emberek életét befolyásoló tényezőket;
- ismeri az újkori és jelenkori magyar történelem kiemelkedő alakjait, cselekedeteiket, illetve szerepüket a magyar nemzet történetében;
- ismeri az 1945 utáni történelem legfontosabb eseményeit, jelenségeit, folyamatait, és fordulópontjait egészen napjainkig;
- képes felidézni a magyar nemzet honvédő és szabadságharcait, példákat hoz a hazaszeretet, önfeláldozás és hősiesség megnyilvánulásaira;
- tisztában van a 20. század fontosabb politikai eszméivel és azok hatásaival;
- ismeri és be tudja mutatni a 20. századi modernizáció gazdasági társadalmi és kulturális hatásait Magyarországon és a világban;
- ismeri a kommunista diktatúrák főbb jellemzőit, az emberiség ellen elkövetett bűneiket, ellentmondásaikat és ezek következményeit, továbbá a velük szembeni ellenállás példáit;
- felismeri a különbségeket a demokratikus és a diktatórikus berendezkedések között, érvel a demokrácia értékei mellett;
- példákat tud felhozni arra, hogy a történelem során miként járultak hozzá a magyarok Európa és a világ kulturális, tudományos és politikai fejlődéséhez;
- ismeri a magyarság, illetve a Kárpát-medence népei együttélésének jellemzőit néhány történelmi korszakban, beleértve a határon kívüli magyarság sorsát, megmaradásáért folytatott küzdelmét, példákat hoz a magyar nemzet és a közép-európai régió népeinek kapcsolatára és együttműködésére;
- valós képet alkotva képes elhelyezni Magyarországot a jelenkorban az európai történelmi folyamatokban, valamint napjaink globális folyamataiban;
- ismeri hazája államszervezetét, a napjainkat meghatározó nemzetközi szervezeteket (EU)

ISMERETSZERZÉS ÉS FORRÁSHASZNÁLAT

- képes ismereteket szerezni személyes beszélgetésekből, tárgyak, épületek megfigyeléséből, olvasott és hallott, valamint a különböző médiumok által felkínált szöveges és képi anyagokból;

- kiemel lényeges információkat (kulcsszavakat, tételmondatokat) elbeszélő vagy leíró, illetve rövidebb magyarázó írott és hallott szövegekből és az ezek alapján megfogalmazott kérdésekre egyszerű válaszokat adni;
- megadott szempontok alapján, tanári útmutatás segítségével történelmi információkat gyűjt különböző médiumokból és forrásokból (könyvek, atlaszok, kronológiák, könyvtárak, múzeumok, médiatárak, filmek; nyomtatott és digitális, szöveges és vizuális források);
- képes élethelyzetek, magatartásformák megfigyelésére és értelmezésére;
- megadott szempontok alapján tudja értelmezni és rendszerezni a történelmi információkat;
- képen, egyszerű ábrán, grafikonon, diagramon ábrázolt folyamatot, jelenséget saját szavaival le tud írni, tud önálló diagramot készíteni adatok alapján;
- képes egyszerű esetekben forráskritikát végezni, valamint különbséget tenni források között típus és szövegösszefüggés alapján;
- össze tudja vetni a forrásokban található információkat az ismereteivel, párhuzamot tud vonni különböző típusú (pl. szöveges és képi) történelmi források tartalma között;
- meg tudja vizsgálni, hogy a történet szerzője résztvevője vagy kortársa volt-e az eseményeknek;
- következtetéseket von le, és véleményt tud alkotni különböző források hitelességéről és releváns voltáról.

TÁJÉKOZÓDÁS IDŐBEN ÉS TÉRBEN

A történelem tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- ismeri a nagy történelmi korszakok elnevezését és időhatárait, néhány kiemelten fontos esemény, jelenség és történelmi folyamat időpontját;
- biztonsággal használja az idő tagolására szolgáló kifejezéseket, történelmi eseményre, jelenségre, folyamatra, korszakra való utalással végez időmeghatározást;
- ismeretei segítségével időrendbe tud állítani történelmi eseményeket, képes az idő ábrázolására pl. időszalag segítségével;
- a tanult történelmi eseményeket, jelenségeket, személyeket, ikonikus szimbólumokat, tárgyakat, képeket hozzá tudja rendelni egy adott történelmi korhoz, régióhoz, államhoz;
- biztonsággal használ különböző történelmi térképeket a fontosabb történelmi események helyszíneinek azonosítására, egyszerű jelenségek, folyamatok leolvasására, értelmezésére, vaktérképen való elhelyezésére;
- egyszerű alaprajzokat, modelleket, térképvázlatokat (pl. települések, épületek, csaták) tervez és készít.

SZAKTÁRGYI KOMMUNIKÁCIÓ

A történelem tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- önállóan, folyamatos beszéddel képes eseményeket, történeteket elmondani, történelmi személyeket bemutatni, saját véleményt megfogalmazni;
- össze tudja foglalni saját szavaival hosszabb elbeszélő vagy leíró, valamint rövidebb magyarázó szövegek tartalmát;
- az általa gyűjtött történelmi adatokból, szövegekből rövid tartalmi ismertetőt tud készíteni;
- képes önálló kérdések megfogalmazására a tárgyalt történelmi témával, eseményekkel, folyamatokkal, kapcsolatban;

- képes fogalmazások készítésére egy-egy történetről, történelmi témáról;
- különböző történelmi korszakok, történelmi és társadalmi kérdések tárgyalása során szakszerűen alkalmazza az értelmező és tartalmi kulcsfogalmakat, továbbá használja a témához kapcsolódó történelmi fogalmakat;
- tud egyszerű vizuális rendezőket készíteni és kiegészíteni hagyományos vagy digitális módon (táblázatok, ábrák, tablók, rajzok, vázlatok) egy történelmi témáról;
- egyszerű történelmi témáról tanári útmutatás segítségével kiselőadást és digitális prezentációt állít össze és mutat be önállóan;
- egyszerű történelmi kérdésekről önálló, tárgyilagos véleményt tud megfogalmazni, állításait alátámasztja;
- meghallgatja és megérti - adott esetben elfogadja - mások véleményét, érveit;
- tanári segítséggel dramatikusan, szerepjáték formájában tud megjeleníteni történelmi eseményeket, jelenségeket, személyiségeket.

TÖRTÉNELMI GONDOLKODÁS

A történelem tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- adott történetben különbséget tud tenni fiktív és valós, irreális és reális elemek között;
 - képes megfigyelni, értelmezni és összehasonlítani a történelemben előforduló különböző emberi magatartásformákat és élethelyzeteket;
 - a történelmi eseményekkel, folyamatokkal és személyekkel kapcsolatban önálló kérdéseket fogalmaz meg;
 - feltételezéseket fogalmaz meg történelmi személyek cselekedeteinek mozgatórugóiról, és adatokkal, érvekkel alátámasztja azokat;
 - a történelmi szereplők megnyilvánulásainak szándékot tulajdonít, álláspontjukat azonosítja;
 - önálló véleményt képes megfogalmazni történelmi szereplőkről, eseményekről, folyamatokról;
 - felismeri és értékeli a különböző korokra és régiókra jellemző tárgyakat, alkotásokat, életmódokat, szokásokat, változásokat, képes azokat összehasonlítani egymással, illetve a mai korrallal;
 - társadalmi és erkölcsi problémákat azonosít adott történetek, történelmi események, különböző korok szokásai alapján;
 - feltételezéseket fogalmaz meg néhány fontos történelmi esemény és folyamat feltételeiről, okairól és következményeiről, és tényekkel alátámasztja azokat;
 - több szempontból képes megkülönböztetni a történelmi jelenségek és események okait és következményeit (pl. hosszú vagy rövid távú, gazdasági, társadalmi vagy politikai);
 - felismeri, hogy az emberi cselekedet és annak következménye között szoros kapcsolat van;
- igénye van napjaink hazai és nemzetközi eseményeinek, folyamatainak követésére, megértésére.